

SZAKMAI BESZÁMOLÓ

SZÍNÉRŐL SZÍNRE. SZÍNJÁTSZÁS VIDÉKEN A DUALIZMUS KORÁTÓL A II. VILÁGHÁBORÚ

VÉGÉIG CÍMŰ KONFERENCIA

2021. november 4. csütörtök 10 óra

Helyszín: Bajor Gizi Színészmúzeum (1124 Budapest, Stromfeld Aurél u. 16.)

A XIX. század végén – XX. század elején Magyarországon a vidéki színjátszást az általános áramlatok mellett mindig a helyi, sajátos körülmények alakították. A vidéki színjátszás történetét vizsgálva jól láthatóvá válnak azok a folyamatok, amelyek a kor színházépítészeti törekvéseit, a színházi szakma szerveződési kísérleteit és a színikerületek kialakítását meghatározták.

A korszak színház története kiváló vizsgálati terepnek mutatkozott, ugyanis a mai színházi állapotok vagy egy-egy színházi műfaj törvényszerűségeinek, akár egy-egy előadás megértéséhez sok esetben a századforduló színházi kultúrája adhat kulcsot. Az ebben az időszakban bekövetkező jelentős társadalmi-történelmi fordulatok szintén nyomot hagytak mai színházi életünkön.

Az I. világháborút lezáró trianoni béke óriási veszteségeket okozott a vidéki színházak életében. Az elcsatolt városokban a színházi kultúra méltatlan helyzetbe került, de a válság következményei a határon belül maradt együtteseket is sújtották.

A konferencia meghívott előadói a vidéki színjátszás különböző aspektusait, lokális sajátosságait, összefüggésrendszerét mutatták be.

A konferencia meghívott partnerintézménye a szegedi Móra Ferenc Múzeum volt.

A program első részében a vidéki színjátszás legfontosabb törekvéseiről hallhattunk előadást, amelyben az előadó igyekezett összegezni és számba venni a korszak vidéki társulatait érintő problémákat, feladatokat, működési körülményeket.

Ezt követően a korszak színházépületeit vette számba az előadó, szembe állítva a színházművészet szempontjából meghatározó városok és a kisebb városok e téren elért eredményeit.

Majd a korszak szegedi színjátszásának emblemikus rendezőjével, életútjával ismerkedtünk meg. Ezután a kolozsvári és tágabb értelemben az erdélyi színjátszás alakulását eredményező történelmi kontextusról hallhattunk előadást.

Az ebédszünetet követően iktattuk be a programba azt a bemutatót, amelynek keretében az OSZMI két kollégája megismertette a közönséget a nemrég szintén NKA támogatásból létrejött virtuális kiállításunkkal, megmutatták a vidéki színjátszás eseményeihez, személyeihez,

emlékhelyeihez kapcsolódó virtuális kiállítás platformját, érdekes, a kiállításba helyezett forrásdokumentumokkal szemléltették a felületet.

A konferencia második részében elhangzó előadások konkrét városok színháztörténetéhez kapcsolódtak, a szegedi Móra Ferenc Múzeum Helyismereti Gyűjteményét bemutató történész előadásából kirajzolódott a korszak helyi sajátossága és egyben bepillantást nyerhettünk a múzeum gazdag fotó- és színlapgyűjteményébe.

Majd Zalaegerszeg és Nagykanizsa színháztörténeti vonatkozású eseményeit, végül egy felvidéki színházi vállalkozó életútját ismerhettük meg. Ehhez kapcsolódott a pozsonyi és a felvidéki három nyelvű (német, magyar és szlovák) színjátszás bemutatása.

A program végén az OSZMI adatbázisaiban őrzött adatok összegzéséből kiindulva a kisebbségi színjátszás műsorpolitikájáról fogalmazott meg állításokat az előadó, végül érdekességképp egy fővárosi színház vidéki bemutatójának körülményeivel, az eseménynek a város társadalmi életében játszott szerepével és a korabeli sajtóvisszhanggal ismerkedhettünk meg.

A konferencia zárásaképp elhangzó vita az előadások sokrétűségét emelte ki, hisz magához a témához is több tudományterület módszertanával közelíthetünk, akár a színház-építészeti törekvéseket vesszük számba, akár a színházi szakma szerveződési kísérleteit, a játszóhelyek elosztási rendszerét vagy akár a műsorpolitikát elemezzük. Hangsúlyos azonban a közös történelmi háttér, a meghatározó történelmi események, amelyekből fakadó változások közvetlenül érintették mind a vidéki, mind a határon túli színjátszás körülményeit.

A konferencia eredménye, hogy a témához kapcsolódóan sikerült elmélyíteni az egyes területekről szerzett tudásunkat, és egy-egy sajátos, helyi jelenség megértéséhez sok esetben támpontot kapnunk. Az időközben elkészült virtuális kiállításunknak köszönhetően – reményeink szerint - szélesebb körben is megmutatható a korszak színháztörténete, amelynek böngészésében akár egyénileg is elmélyülhet az érdeklődő.

A konferencián kb. 30 látogató vett részt az előadókon kívül.

A KONFERENCIA PROGRAMJA:

1. rész:

Elnök: dr. Tóth István (történész-muzeológus – Móra Ferenc Múzeum, Szeged)

10:00-10:20 dr. Rajnai Edit: A vidéki színjátszás legfontosabb törekvései a XIX. század második felében (színháztörténész – Országos Széchényi Könyvtár)

10:20-10:40 dr. Ordasi Zsuzsanna: Színházépítés az Osztrák-Magyar Monarchia magyar ajkú városaiban 1870–1920 között (művészettörténész – Károli Gáspár Református Egyetem)

10:40-11:00 Sándor János: Makó Lajos, az elfeledett színiigazgató (rendező, színháztörténész)

11:00-11:20 Bodó András-Ottó: Kolozsvár színjátszása az impériumváltás után (dramaturg, színháztörténész – Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár)

- 11:20-12:15 Ebédszünet

12:15-12:35 Gerecs Katalin – Huber Beáta: *A Színről színre. Színjátszás vidéken, 1855–1945* című virtuális kiállítás bemutatása (múzeumpedagógus, muzeológus – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet)

2. rész:

Elnök: dr. Rajnai Edit

12:35-12:55 dr. Tóth István: A Móra Ferenc Múzeum Helyismereti Gyűjteményének színháztörténeti anyagai

12:55-13:15 Béres Katalin: Zalai városok a színikerületi rendszerben a két világháború között (történész, muzeológus – Göcseji Múzeum, Zalaegerszeg)

13:15-13:35 dr. Csiszár Mirella: Színházi vállalkozó Trianon előtt és után – Faragó Ödön pályafutásáról (színháztörténész, muzeológus – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet)

- 13:35-14:00 Kávészünet

3. rész:

Elnök: Béres Katalin

14:00-14:20 Tóth László: Német, magyar és szlovák színjátszás a főhatalomváltás körüli években Pozsonyban (író, műfordító)

14:20-14:40 Szabó Attila PhD: „Haladjatok, majd aztán pártolunk” – A kisebbségi színtársulatok műsora a XX. század első felében (színháztörténész – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet)

14:40-15:00 Gajdó Tamás PhD: „Try out” – fővárosi színház vidéki bemutatója (színháztörténész – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet)

15:00-15:30 Vita

Fotók a konferenciáról







A konferencia sajtódokumentációja

Meghívó:



SZÍNRŐL SZÍNRE

Színhátság vidéken a dualizmus korától a II. világháború végéig

~ KONFERENCIA ~

A PIM – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet szeretettel meghívja Önt
2021. november 4-én 10 órára
a Bajor Gizi Színházmúzeumba.

*A konferencia létrejöttét
a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.*

A belépés ingyenes, de regisztrációhoz kötött.
Regisztráció: horvath.hermina@oszmi.hu
Helyszín: 1124 Budapest, Stromfeld Aurél u. 16.

nka

ORSZÁGOS SZÍNHÁZTÖRTÉNETI MÚZEUM ÉS INTÉZET

ORSZÁGOS SZÍNHÁZTÖRTÉNETI MÚZEUM ÉS INTÉZET

BAJOR GIZI SZÍNHÁZMÚZEUM

Facebook cover:

PROGRAM

1. RÉSZ

Elnök: **DR. TÓTH ISTVÁN**
történelem-muzeológus
Móra Ferenc Múzeum, Szeged

10.00-10.20

DR. RAJNAI EDIT: A vidéki színhátság legfontosabb törekvései a XIX. század második felében (színháztörténelem, Országos Széchényi Könyvtár)

10.20-10.40

DR. ORDASI ZSUZSANNA: Színházépítés az Osztrák-Magyar Monarchia magyar ajkú városaiiban 1870-1920 között (művészettörténelem – Károli Gáspár Református Egyetem)

10.40-11.00

SÁNDOR JÁNOS: Makó Lajos, az elfeledett színházigazgató (rendező, színháztörténelem)

11.00-11.20

BODÓ ANDRÁS-ÓTTÓ DLA: Kolozsvár színháztörténete az impériumváltás után (dramaturg, színháztörténelem – Babeş-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár)

11.20-12.15

Ebédszünet

12.15-12.35

GERECS KATALIN – HUBER BEÁTA: A Színről színre. Színhátság vidéken, 1855-1945 című virtuális kiállítás bemutatója (múzeumpedagógus, muzeológus – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet)

2. RÉSZ

Elnök: **DR. RAJNAI EDIT**

12.35-12.55

DR. TÓTH ISTVÁN: A Móra Ferenc Múzeum Helyismereti Gyűjteményének színháztörténeti anyagai

12.55-13.15

BÉRES KATALIN: Zalai városok a színiküreti rendszerben a két világháború között (történelem, muzeológus – Göcseji Múzeum, Zalaegerszeg)

13.15-13.35

DR. CSISZÁR MIRELLA: Színházi vállalkozó Trianon előtt és után – Faragó Ödön pályafutásáról (színháztörténelem, muzeológus – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet)

13.35-14.00

Kávészünet

3. RÉSZ

Elnök: **BÉRES KATALIN**

14.00-14.20

TÓTH LÁSZLÓ: Német, magyar és szlovák színháztörténelem a főhatalomváltás körüli években Pozsonyban (író, műfordító)

14.20-14.40

SZABÓ ATTILA PHD.: „Haladjatok, majd aztán pártolunk” – A kisebbségi színtársulatok műsora a XX. század első felében (színháztörténelem – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet)

14.40-15.00

GAJDÓ TAMÁS PHD.: „Try out” – fővárosi színház vidéki bemutatója (színháztörténelem – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet)

15.00-15.30

Vita

Plakát:

KONFERENCIA | 2021. NOVEMBER 4. | 10.00-15.30

SZÍNROL SZÍNRE

*Színhátszás vidéken a dualizmus korától
a II. világháború végéig*

BAJOR GIZI SZÍNÉSZMŰZEUM
1124 BUDAPEST, STROMFELD AURÉL U. 16.

Facebook megjelenések az OSZMI Facebook oldalán:

facebook.com/oszmbp/posts/7095003447180155

Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet
Közvetítette: Varga-Kovács Annamária · November 3., 9:26

#konferencia

A színháztörténet iránt érdeklődőket szeretettel várjuk holnap, november 4-én 10 órától a Bajor Gizi Színházmúzeumban megrendezésre kerülő konferenciánkra!

SZÍNKRŐL SZÍNRE
Színháztársaság vidéken a dualizmus korától a II. világháború végéig
- KONFERENCIA -

PROGRAM

1. RÉSZ Előki DR. TÓTH-BYRÁN
Helyettes igazgatója
Miksa Ferenc Múzeum, Szeged

10:00-10:30
Dr. ÁRKAI CSAB: A vidéki színháztársaság helytörténete és szerepe az 1870-es években (Közéleti Színháztörténeti Társaság, Budapest)

10:30-10:45
Dr. HORVÁTH ZSÓFIA: Színháztársaság az Erdélyi Magyar Királyságban (Erdélyi Magyar Színháztörténeti Társaság, Kolozsvár)

10:45-11:00
Színház a vidéki társaságok: az előbbiektől a mai napig (Erdélyi Magyar Színháztörténeti Társaság, Kolozsvár)

11:00-11:30
Dr. SZÉKELY OTTÓ: A vidéki színháztársaságok szerepe a magyar kultúra és az ország történelmének alakításában (Erdélyi Magyar Színháztörténeti Társaság, Kolozsvár)

11:30-11:45
Elsőként

11:45-12:00
Dr. SZÉKELY OTTÓ: A vidéki színháztársaságok szerepe a magyar kultúra és az ország történelmének alakításában (Erdélyi Magyar Színháztörténeti Társaság, Kolozsvár)

12:00-12:15
Elsőként

12:15-12:30
Dr. SZÉKELY OTTÓ: A vidéki színháztársaságok szerepe a magyar kultúra és az ország történelmének alakításában (Erdélyi Magyar Színháztörténeti Társaság, Kolozsvár)

12:30-12:45
Elsőként

12:45-13:00
Dr. SZÉKELY OTTÓ: A vidéki színháztársaságok szerepe a magyar kultúra és az ország történelmének alakításában (Erdélyi Magyar Színháztörténeti Társaság, Kolozsvár)

13:00-13:15
Elsőként

13:15-13:30
Dr. SZÉKELY OTTÓ: A vidéki színháztársaságok szerepe a magyar kultúra és az ország történelmének alakításában (Erdélyi Magyar Színháztörténeti Társaság, Kolozsvár)

13:30-13:45
Elsőként

13:45-14:00
Dr. SZÉKELY OTTÓ: A vidéki színháztársaságok szerepe a magyar kultúra és az ország történelmének alakításában (Erdélyi Magyar Színháztörténeti Társaság, Kolozsvár)

14:00-14:15
Elsőként

14:15-14:30
Dr. SZÉKELY OTTÓ: A vidéki színháztársaságok szerepe a magyar kultúra és az ország történelmének alakításában (Erdélyi Magyar Színháztörténeti Társaság, Kolozsvár)

14:30-14:45
Elsőként

14:45-15:00
Dr. SZÉKELY OTTÓ: A vidéki színháztársaságok szerepe a magyar kultúra és az ország történelmének alakításában (Erdélyi Magyar Színháztörténeti Társaság, Kolozsvár)

15:00-15:15
Elsőként

1028 elért ember 78 aktivitás ↓ -1,2x átlagos Terjedési pontszám [Bejegyzés kiemélése](#)

facebook.com/events/2957695741164798/?context=%7B%22event_action_history%3A%7B%22mechanism%3A%22search_results%2C%22surface%3A%22search%2D%22ref_notif_type%3A%22null%7D

Konferencia - Színről Színre: Színháztársaság vidéken a dualizmus korától a II. világháború végéig

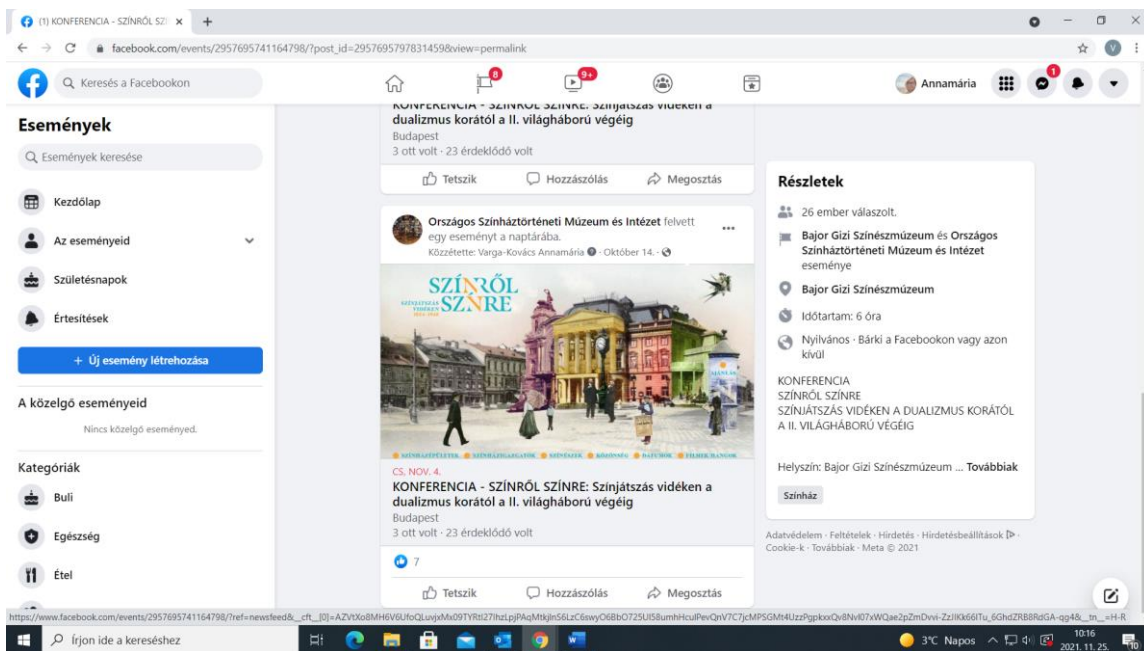
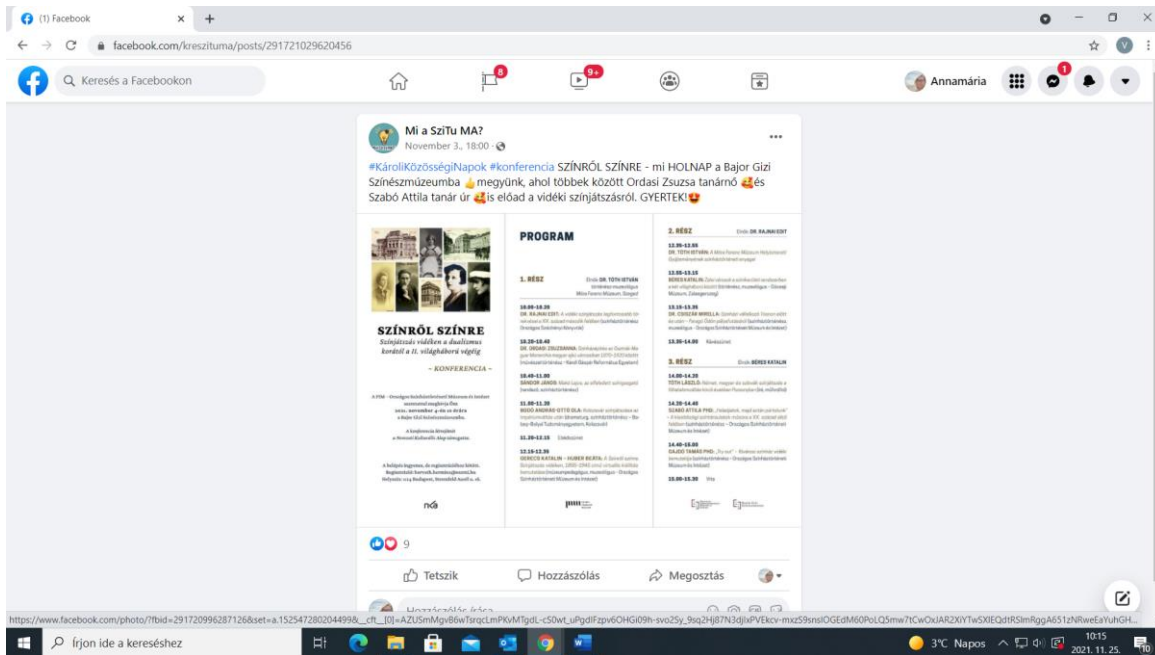
Bajor Gizi Színházmúzeum

2021. NOVEMBER 4., CSÜTÖRTÖK, 10:00-16:00

KONFERENCIA - SZÍNKRŐL SZÍNRE: Színháztársaság vidéken a dualizmus korától a II. világháború végéig

Részletek
26 ember válaszolt.
Bajor Gizi Színházmúzeum és Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet eseménye
Bajor Gizi Színházmúzeum
Időtartam: 6 óra
Nyilvános - Bárki a Facebookon vagy azon kívül

Elemzések
Az elmúlt 7 napban: nov. 18.–nov. 25.
Elért emberek s... **985**
Válaszok **26**
+0 az elmúlt 7 napban +0 az elmúlt 7 napban



Sajtómegjelenés:

október 29.

<https://szinhaz.online/szinrol-szinre-szinjatsz-as-videken/>

október 29.

http://www.museum.hu/program/56429/Szinrol_szinre

nov.2.

<https://szmit.hu/szinrol-szinre/>

Budapest, 2021. november 25.